

Citiți, cu atenție, sursa istorică de mai jos:

A. „Cu toată fidelitatea manifestată de Alexandru cel Bun alianței polono-lituaniene, în momentul în care Vladislav Jagello a ajuns [...] la înțelegere cu regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, [...] situația Moldovei a început să fie primejduită. Polonia [...] s-a arătat dispusă la concesiile în favoarea regatului maghiar pe seama Moldovei.

Potrivit prevederilor tratatelor polono-maghiare, desfășurate în cursul anului 1412 la Lublau [...], regele Ungariei, deși recunoștea suzeranitatea Poloniei asupra Moldovei, obținea din partea lui Vladislav Jagello ca Moldova să fie obligată să ajute cu oștile ei regatul maghiar, în eventualitatea unui conflict cu turcii. Nerespectarea de către Alexandru cel Bun a obligațiilor ce i se impuneau urma să ducă la împărțirea Moldovei între cei doi suverani în zone teritoriale echivalente. [...] Neparticiparea lui Alexandru cel Bun la luptele pe care regele Ungariei le-a purtat în Țara Românească împotriva otomanilor l-a făcut pe Sigismund de Luxemburg să ceară la Congresul de la Luck, din ianuarie 1429, punerea în aplicare a Tratatului de la Lublau, Alexandru cel Bun să fie înlăturat de la domnie și Moldova împărțită. Pretenției lui Sigismund [...] i s-a împotrivit Vladislav Jagello. [...]”

(Șt. Ștefănescu, *Istoria medie a României*)

B. „Sub pretextul că independența României nu era recunoscută și că aliatul rus îi va reprezenta corect interesele, delegatul român nu a fost admis la discuțiile de la San Stefano, din 1878 [...]. Clauzele armistițiului pentru România erau: [...] îi era recunoscută independența; [...] Rusia relua sudul Basarabiei [...] și își aroga dreptul de tranzit prin teritoriul României spre Bulgaria, unde trupele ar fi urmat să rămână încă doi ani. [...] Unanimitatea forțelor politice românești în a respinge atât cedarea sudului Basarabiei cât și tranzitul armatei ruse a creat o acută tensiune în relațiile dintre București și Petersburg. Țarul Alexandru, care amenințase cu ocuparea țării și dezarmarea armatei române, a primit răspunsul de curaj și demnitate al domnitorului Carol I: «armata care s-a luptat la Plevna [...] va putea fi zdrobită, dar nu va reuși nimeni niciodată să o dezarmeze». [...] Foștii aliați se îndreptau spre o confruntare, când schimbările din contextul internațional au venit în sprijinul României. Marile avantaje pe care și le asigurase Rusia prin Tratatul de la San Stefano îngrijorau Anglia și Austro-Ungaria. Pentru a evita noi conflicte a fost convocat Congresul de la Berlin, care a revizuit clauzele de la San Stefano. România nu a fost admisă ca stat participant [...]”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la această sursă istorică, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți lupta la care a participat armata română, precizată în sursa B. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați câte un domnitor din spațiul românesc, precizat în sursa A, respectiv, în sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că puterile vecine obligau statul român să participe la eventualele conflicte cu otomanii. **3 puncte**
5. Scrieți, din sursa B, două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv, *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice prin care spațiul românesc se implică în relațiile internaționale din secolele XVI - XVIII. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a politicii desfășurate de România în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, ca urmare a evenimentelor descrise în sursa B. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**30 de puncte****Citiți, cu atenție, sursa istorică de mai jos:**

„Sistemul politic instaurat de Gheorghe Gheorghiu-Dej s-a caracterizat prin două perioade, considerate de apogeu, ale terorii comuniste din România. Prima cuprinde anii 1947-1953 și coincide cu începuturile instaurării comunismului de tip stalinist. Cea de a doua este reprezentată de anii 1957-1959, fiind explicată atât de grija ca revolta maghiară din 1956 să nu producă agitații și în cadrul societății românești, cât și de dorința lui Gheorghiu-Dej de a oferi Moscovei imaginea unui regim stăpân pe situație chiar și după retragerea armatei sovietice în anul 1958. A urmat perioada de declin a anilor 1962-1964, când se produceau mai multe valuri succesive de grațieri. Momentul era bine ales deoarece, pe de o parte, eliberarea deținuților politici venea în completarea Declarației de Independență a Partidului Muncitoresc Român, din aprilie 1964 și semnala distanțarea simbolică a regimului de la București de anumite practici staliniste. Pe de altă parte, cei eliberați în această perioadă nu mai reprezentau o amenințare serioasă pentru sistemul politic totalitar deja încheiat (...).

Chiar dacă unul a acționat printr-o publicitate mai intensă pentru a-și crea o imagine bună a Moscova, iar, celălalt în tăcere, deoarece nu se mai temea de nimic, atât regimul lui Gheorghiu-Dej, cât și cel al lui Nicolae Ceaușescu au avut ca obiectiv subordonarea societății românești după modelul colosului de la Răsărit.

Din punct de vedere al semnificației, nu se poate vorbi despre legislații diferite ale celor două epoci, cea dejistă și cea ceaușistă (...). O altă particularitate a sistemului ceaușist a fost tendința de a ascunde caracterul politic evident al protestelor maselor populare din Valea Jiului (1977) sau de la Brașov (1987).”

(Cristina Roman, *Bazele legislative ale represiunii comuniste în România*)

Pornind de la această sursă istorică, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți partidul politic la care se referă sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la protestele maselor populare. **2 puncte**
3. Menționați doi lideri politici la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la deținuții politici. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la perioadele „considerate de apogeu” ale stalinismului, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia practicile politice democratice sunt caracteristice Europei în a doua jumătate a secolului al XX-lea. (Se punctează relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**30 de puncte****Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituțiile totalitare din istoria României, având în vedere:**

- precizarea anilor adoptării a două dintre constituțiile totalitare ale României și prezentarea unui fapt istoric care a determinat elaborarea uneia dintre acestea;
- menționarea a două principii prevăzute în una/ ambele constituții;
- menționarea a două asemănări dintre cele două constituții;
- menționarea unei deosebiri dintre cele două constituții;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul sistemului constituțional în România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice (relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

SUBIECTUL I

30 de puncte

Citiți, cu atenție, sursele istorice de mai jos:

A. „România a fost cel mai activ aliat al Uniunii Sovietice în timpul crizei ungare [din 1956].

[...] Gheorghiu-Dej [...] a vizitat Budapesta după invazia sovietică, iar în comunicatul [...] oficial și-a exprimat părerea că acțiunea sovietică «era necesară și corectă». Guvernul român s-a făcut ecoul propagandei sovietice, denunțând «contrarevoluția» [ungară] ca operă a «fasciștilor reacționari» provocați de «imperialiștii occidentali». Forțelor sovietice li s-au oferit baze suplimentare pe pământ românesc, drumurile au fost lărgite, iar traficul feroviar întrerupt pentru a permite transporturile militare. Satisfacția sovietică față de rolul României în timpul lunilor octombrie și noiembrie 1956 a fost în avantajul țării, doi ani mai târziu, când Hrușciiov a hotărât să retragă trupele sovietice. [...]

Poziția strategică a României, flancată de alte state membre ale Tratatului de la Varșovia, a făcut ca propunerea de retragere a trupelor să nu neliniștească Uniunea Sovietică din punct de vedere al securității, orice temeri în legătură cu România ca aliat demn de încredere fiind risipite de acțiunile acesteia din timpul revoluției ungare. Din același motiv, măsura de precauție de a menține un număr mare de trupe sovietice în Ungaria după revoluție, i-a permis lui Hrușciiov să compenseze parțial orice reducere generală de trupe sovietice în zonă. [...] Pentru a compensa retragerea sovietică și pentru a micșora temerile sovietice că aceasta ar putea să afecteze sprijinul regimului din România, [Gheorghe Gheorghiu-] Dej a aprobat introducerea imediată a unor măsuri de securitate internă stringente pentru a menține controlul Partidului.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Pe 21 august 1968, Armata Roșie și armatele auxiliare ale Tratatului de la Varșovia invadează Cehoslovacia și ocupă Praga, fără să întâmpine vreo rezistență armată, populația respectând consemnele date de partid. [...] Dar, chiar dacă operațiunea militară este o reușită, ea se soldează rapid pe plan politic și psihologic cu un eșec usturător. Sovieticii credeau că vor putea reedita la Praga scenariul pe care îl folosiseră cu succes la Budapesta, în 1956, și că-i vor determina pe neostaliniiștii partidului să apeleze la ajutorul «marelui frate» pentru reinstaurarea «legalității socialiste». [...] Evenimentele din vara lui 1968 i-au pus în multe privințe pe picior greșit pe conducătorii sovietici și pe aliații lor conservatori și neostaliniiști din democrațiile populare din Europa de Est. Într-adevăr, coeziunea blocului socialist, chiar dacă a fost restabilă încă o dată [...] prin intervenția blindatelor, a dat semne îngrijorătoare de șubrezire. [...] România nu a participat la «strunirea» promotorilor «Primăverii de la Praga» și a condamnat inițiativa aliaților săi.”

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pomind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți liderul politic român precizat în sursa A. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți din sursa A, respectiv, din sursa B, câte un spațiu istoric în care au loc evenimente ce duc la intervenții armate. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că România adoptă, în relațiile internaționale, o atitudine diferită față de aceea a Tratatului de la Varșovia. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate într-o relație cauză-efect, selectate din sursa A. **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice utilizate în România, în perioada național-comunismului. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a disidenței anticomuniste din România. **4 puncte**

Citiți, cu atenție, sursa istorică de mai jos:

Locuitorii satelor de pe drumul pe care înainta Soliman și-au părăsit locuințele, ascunzând vite, grâne, nutret, tot ce aveau „Progresele expansiunii turcești [...] au sporit presiunea otomană la Dunăre și au creat o amenințare directă pentru independența Țării Românești. În confruntarea militară care se anunța, Vlad [Țepeș] s-a decis să preia inițiativa.

Declanșarea războiului antiotoman a fost precedată de o amplă acțiune politică destinată să asigure consolidarea autorității domnești, prin limitarea forței politice și militare a mării boierimi, prin crearea unei puternice armate și prin sprijinirea negustorilor localnici. [...] Conflictul dintre domn și marea boierime [...] a îmbrăcat forme violente, domnul suprimând o mare parte a adversarilor săi. [...]

În 1459, Vlad a refuzat plata tributului, iar în iarna anului 1461-1462 a atacat și nimicit garnizoanele otomane de pe ambele maluri ale Dunării, de la Zimnicea până la gurile fluviului.

Riposta otomană s-a manifestat prin organizarea unei expediții conduse de însuși sultanul Mahomed al II-lea, aflat [...] în fruntea celor mai puternice oștiri de la cucerirea Constantinopolului. Vlad a aplicat tactica clasică a domnitorilor români: retragerea, pustiirea teritoriului care urma să fie străbătut de inamic și lupta de hărțuială. Astfel, în noaptea de 16 iunie 1462, Vlad a săvârșit un atac nocturn asupra taberei sultanului [...]. Ocuparea capitalei - orașul Târgoviște - abandonată de domn, nu a adus decizia politică și militară așteptată de sultan, astfel că în iunie a început retragerea armatei otomane, care sub loviturile forțelor românești a intrat în debandadă. Victoria lui Vlad Țepeș nu putea fi definitivă atât timp cât efortului militar românesc nu i se asociau forțele coalizate ale statelor creștine.”

(A. Oțetea, *Istoria poporului român*)

Pornind de la această sursă istorică, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți capitala statului românesc, precizată în sursa dată. **3 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la cauzele organizării expediției otomane în spațiul românesc. **3 puncte**
3. Menționați statul medieval românesc și domnitorul acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la măsurile adoptate pe plan intern prin care domnitorul și-a consolidat autoritatea politică. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la consecințele declanșării expediției otomane din anul 1462, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statele române s-au implicat, prin diplomatie, în relațiile internaționale de la începutul epocii moderne. *(Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.)* **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**30 de puncte**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România și marile puteri din Europa de la „Criza Orientală” la marile alianțe din prima jumătate a secolului al XX-lea, având în vedere:

- numirea a două mari puteri implicate în „Criza Orientală”;
- menționarea unei cauze a implicării României în „Criza Orientală” și unui fapt istoric, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, la care a participat statul român în cadrul „Crizei Orientale”;
- prezentarea unui fapt istoric, din secolul al XX-lea, prin care România s-a alăturat marilor puteri și menționarea a două caracteristici ale acțiunilor României în plan extern în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la relațiile României cu marile puteri din Europa în secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.